

Kamper i handikapprörelsen

Resurser, erkännande, representation

Agneta Hugemark
Sociologiska inst.
Uppsala universitet

Dagens agenda

- Socialpolitik & sociala rörelser: samband, definitioner och avgränsningar.
- Vårt intresse för sociala rörelser: socialpolitiska aktörer med strategiskt viktiga utmaningar att hantera.
- Exemplet handikapprörelsen: Presentation av en studie och dess resultat.
- Handikapprörelsen och framtida utmaningar...

Sociala rörelser: en definition

- Organiserat kollektivt handlande av aktörer i konflikt med det etablerade systemet.
- Det kollektiva handlandet är inte tillfälligt, utan relativt beständigt.
- Aktörerna kan utgöras av nätverk, grupper, formella organisationer.

Olika sociala rörelser: en avgränsning

- Rörelser som driver sin kamp för något/några som inte själva kan tala för sig.
Ex. miljörörelsen, djurrättsrörelsen.
- Rörelser som driver sin kamp för ett kollektivs krav på social rättvisa.
Ex. kvinnorörelsen, handikapprörelsen.

Sociala rörelser

- historiskt viktiga politiska aktörer

Sociala rörelser har historiskt i Sverige haft en viktig roll som pådrivande aktörer i välfärdsstatens utbyggnad.

Arbetarrörelsen, kvinnorörelsen, handikapprörelsen, HBT-rörelsen – alla har de på olika sätt ställt krav och protesterat mot sakernas tillstånd. Alla har de i viktiga avseenden varit med och format den välfärdspolitik vi har idag.

Socialpolitik som mål för rörelsekrav

Socialpolitikens utformning viktig för att förstå vilka krav som ställs i olika *tider* och på olika *platser*.

Ex. daghemsutbyggnad, föräldrapenning, stängning av institutioner, rätt till särskoleundervisning och personlig assistans.

Inte framgångar som nått utan kamp!

Sociala rörelsers strategiska utmaningar

Ju *större*, desto starkare.

Ju *enigare*, desto starkare.

= strategiskt dilemma.

Vad frågan om enighet gäller:

- Vilka är "vi"?
- Vad vill vi?
- Vilka får tala för/representera oss?

På *alla* dessa punkter kan oenighet uppstå! Och risken ökar ju större rörelsen blir.

Exemplet handikapprörelsen:

- Våra frågor:

1. Hur kan olika intressen rymmas inom en och samma rörelse?
2. Hur kan skilda frågor och krav hanteras inom en och samma rörelse?
3. Vilka personer ges legitimitet att representera handikapprörelsen och dess organisationer?

- Vårt material:

Intervjuer, skrivna dokument, medlemsmaterial, etc. från ett antal organisationer i den svenska handikapprörelsen.

Kriterier på politisk betydelse...

Organisationerna har deltagit i:

- statliga referensgrupper (SOU, myndigheter, forskningsråd, etc.)
- remissinstanser
- medialt utrymme
- "personkontakter"

... och mer substantiella

Många av de krav som ursprungligen formulerats & artikuleras av handikapprörelsen och dess organisationer har efterhand...

- tagits upp i den politiska diskussionen
- blivit av betydelse i statliga utredningar
- fått genomslag i form av åtgärder och i den faktiskt förda politiken

Representationsfrågan

Medlemsregel

Erfarenhet av
funktionshinder

Stöd för
organisationsmål

Endast
f-hindrade

SRF

SDR

Repr.
regel

Viss andel
f-hindrade

//////////
//////////

FUB
DHR

Antalet organisationer i handikapprörelsen ökar kontinuerligt. Varför?

- Vi är inte som ni
- Vi vill inte driva samma frågor som ni
- Vi vill inte representeras av samma personer som ni

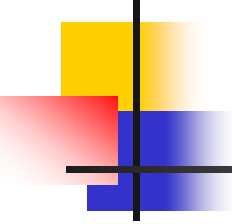
Olika "vi:n" med olika typer av krav

- Skillnader beroende på olika funktionshinder
- Skillnader mellan grupper med samma funktionshinder
- Skillnader beroende på kön
- Skillnader beroende på sexualitet

Genus X Funktionshinder

- Vilka är vi? Kvinnor.
- Vad vill vi? Ha ekonomiska resurser, erkännande och deltagande på lika villkor som män.
- Vilka får representera oss? Kvinnor.

Framtiden: tendenser och utmaningar...

- *Kvarhållningsförsök* (inom förbund och inom HSO) av grupper på väg att lämna.
- *Fortsatta splittringar*: ökad konkurrens om medlemmar, resurser och politisk uppmärksamhet.
- *Nya allianser*:
 - inom hk-rörelsen då *vissa* förbund samarbetar om remisskrivande, politiska uppvaktningar, etc.
 - mellan *vissa* grupper inom hk-rörelsen och andra rörelser (ex. Forum, FHOBIT).
 - mellan *vissa* av hk-rörelsens förbund och andra aktörer/grupper med makt (ex. läkare och andra vårdprofessioner).